

Preses relīze

Luksemburgā, 2020. gada 19. novembrī

Eiropas Komisijai ir jāpastiprina pretmonopola un uzņēmumu apvienošanās kontrole, lai pielāgotos globalizētākai pasaulei

Eiropas Komisija, kas ir ES konkurences noteikumu izpildes nodrošinātāja, kopumā ir labi izmantojusi savas pilnvaras pretmonopola procedūrās un uzņēmumu apvienošanās kontrolē un savos lēmumos ir risinājusi konkurences problēmas. Taču saskaņā ar Eiropas Revīzijas palātas (ERP) šodien publicēto jauno ziņojumu tā vēl nav pilnībā atrisinājusi sarežģītās jaunās izpildes problēmas digitālajos tirgos, arvien pieaugošo analizējamo datu apjomu vai esošo izpildes instrumentu ierobežojumus. Revidenti arī konstatēja, ka Komisijai ir ierobežotas spējas uzraudzīt tirgus, proaktīvi atklāt pretmonopola pārkāpumus un pārbaudīt apvienošanās informācijas precizitāti.

ES konkurences noteikumu mērķis ir nepieļaut, ka uzņēmumi izmanto pret konkurenci vērstu praksi, piemēram, slepenus kartelus, vai ļaunprātīgi izmanto dominējošu stāvokli. Komisija var piemērot naudas sodu uzņēmumiem, kas pārkāpj šos noteikumus. Pēdējo desmit gadu laikā konkurences noteikumu izpildes panākšanai bija jāsaskaras ar ievērojamām izmaiņām tirgus dinamikā digitālo tirgu, lielo datu un cenu noteikšanas algoritmu parādīšanās dēļ. Revidenti pārbaudīja, vai Komisija ir pienācīgi īstenojusi apvienošanās kontroles un pretmonopola procedūru noteikumus. Viņi novērtēja, cik efektīvi Komisija ir spējusi atklāt un izmeklēt pārkāpumus un cik labi tā ir sadarbojusies ar valstu konkurences iestādēm (VKI).

“Pēdējo desmit gadu laikā Komisija ir efektīvi izmantojusi savas pilnvaras apvienošanās kontroles un pretmonopola procedūrās,” teica par ziņojumu atbildīgais ERP loceklis Alex Brenninkmeijer. “Taču tagad Komisijai ir jāpastiprina tirgus uzraudzība, lai tā būtu piemērota globālākai un digitālākai pasaulei. Tai ir jāstrādā labāk, lai proaktīvi atklātu pārkāpumus un pārdomāti atlasītu izmeklēšanas. Kopā ar ciešāku sadarbību ar VKI tas nodrošinās labāku konkurences īstenošanu ES iekšējā tirgū, aizsargājot uzņēmumus un patērētājus.”

Revidenti konstatēja, ka resursi, kas bija Komisijas rīcībā, lai atklātu iespējamās tirgus uzraudzības problēmas un pretmonopola lietas, ko tā veic papildus reaģēšanai uz ārējām sūdzībām, bija salīdzinoši ierobežoti. Nozaru izmeklēšana ir saistīta ar resursu intensīvu izmantošanu. Piemēram,

Šī preses relīze sniedz kopsavilkumu par Eiropas Revīzijas palātas sagatavoto īpašo ziņojumu. Tā pilns teksts ir pieejams Palātas tīmekļa vietnē www.eca.europa.eu.

ECA Press

12, rue Alcide De Gasperi - L-1615 Luxembourg

E: press@eca.europa.eu @EUAuditors eca.europa.eu

Komisijas 2015. gada izmeklēšanā par e-komerciju vajadzēja, lai 15 cilvēku pilnas slodzes komanda strādātu divus gadus. Revidenti konstatēja, ka kopš 2015. gada pēc Komisijas iniciatīvas iesniegto lietu skaits ir samazinājies. Līdzīgs samazinājums attiecas arī uz iecietības programmu uzņēmumiem, kuri brīvprātīgi sniedz informāciju par darbībām, kas vērstas pret konkurenci, apmaiņā pret atbrīvojumu no naudas soda vai samazinātiem naudas sodiem. Komisijai ir arī jāizlemj, kurām lietām piešķirt prioritāti savā izmeklēšanā. Tas tika darīts, pamatojoties uz kritērijiem, kas nebija skaidri svērti, lai nodrošinātu to lietu atlasīšanu, kurās ir visaugstākais risks. Apvienošanās kontroles jomā Komisija saskaras ar tādām problēmām kā pārbaudāmo datu apjoms, kas, tāpat kā analizējamo apvienošanās gadījumu skaits, vienmēr palielinās. Komisija jau zināmā mērā ir vienkāršojusi savas procedūras attiecībā uz mazāk riskantiem apvienošanās gadījumiem, taču tai jāturpina vienkāršošanas darbs. Revidenti arī konstatēja, ka daži nozīmīgi darījumi neietilpst Komisijas veiktajās pārbaudēs, jo saskaņā ar ES tiesību aktos noteiktajām apgrozījuma robežvērtībām uzņēmumiem nebija par tiem jāpaziņo Komisijai.

Komisija visus lēmumus apvienošanās lietās pieņēma tiesību aktos noteiktajos termiņos, taču tās pretmonopola procedūras joprojām ir ilgstošas (līdz astoņiem gadiem). Tas var samazināt izpildes lēmumu efektivitāti. Tas jo īpaši attiecas uz strauji augošiem digitālajiem tirgiem, kuros Komisijai ir jāveic sarežģītas izmeklēšanas. Tikmēr tās rīcībā esošie juridiskie instrumenti var vairs nebūt pilnībā piemēroti, lai risinātu šīs jaunās konkurences problēmas. Revidenti arī norādīja, ka Komisija uzņēmumiem ir uzlikusi rekordlielus naudas sodus, bet nekad nav novērtējusi sodu preventīvo ietekmi.

Komisija kopumā labi sadarbojās ar VKI, bet tā maz zināja par pašu VKI izpildes prioritātēm. Tajā pašā laikā Komisija un VKI cieši nesaskaņoja savu tirgus uzraudzību, un tikai retos gadījumos lietas no VKI tika pārdaļītas Komisijai. Agrīnās brīdināšanas mehānisms ir paredzēts, lai optimizētu lietu sadalījumu un novērstu to, ka daudzām VKI ir nepieciešams izskatīt līdzīgus viena un tā paša uzņēmuma rīcības gadījumus, bet VKI to plaši neizmantoja. Visbeidzot, Komisija regulāri neizvērtēja savu lēmumu efektivitāti, lai gan tas būtu veicinājis tās turpmāko lēmumu pieņemšanu un resursu piešķiršanu.

Revidenti sniedz ieteikumus, kuru mērķis ir uzlabot Komisijas spēju proaktīvi atklāt pārkāpumus, padarīt tās konkurences noteikumu izpildi efektīvāku, palīdzēt labāk koordinēt darbību ar VKI, izmantojot Eiropas Konkurences tīklu, un labāk ziņot par savu sniegumu.

Vispārīga informācija

Komisija var aizliegt pret konkurenci vērstas vienošanās starp uzņēmumiem un dominējošā stāvokļa ļaunprātīgu izmantošanu ("pretmonopola procedūras") un pārskatīt uzņēmumu ievērojamu koncentrāciju, lai noteiktu to ietekmi uz konkurenci ES iekšējā tirgū ("apvienošanās kontrole"). Gan Komisija, gan valsts konkurences iestādes var tieši piemērot ES konkurences noteikumus pretmonopola lietās, kas ietekmē tirdzniecību starp dalībvalstīm.

Katru gadu Komisija pārbauda aptuveni 300 paziņojumus par apvienošanās un aptuveni 200 pretmonopola lietas. No 2010. līdz 2019. gadam tā par pārkāpumiem uzlika naudas sodus 28,5 miljardu EUR apmērā. Ierobežoto resursu dēļ kopš 2005. gada tā ir veikusi tikai četras patstāvīgas nozaru izmeklēšanas, kas palīdzēja atklāt pārkāpumus.

Revidenti pārbaudīja uz risku balstītu izlasi, kuru veido 50 pretmonopola lietas un ierosinātie apvienošanās gadījumi, kas tika uzsākti no 2010. līdz 2017. gadam, kā arī VKI paziņojumu par pretmonopola izmeklēšanu izlasi. Viņi apmeklēja Bulgārijas, Francijas, Nīderlandes un Polijas VKI.

ERP īpašais ziņojums Nr. 24/2020 "Komisijas īstenotā ES uzņēmumu apvienošanās kontrole un pretmonopola procedūras: jāpaplašina tirgus uzraudzība" ir pieejams 23 ES valodās ERP tīmekļa vietnē eca.europa.eu. ERP nesēn publicēja ziņojumus par [valsts atbalsta kontroli](#) un [tirdzniecības aizsardzības instrumentiem](#).

Saistībā ar šo īpašo ziņojumu preses pārstāvjus lūdzam sazināties ar

Damijan Fišer – E-pasts: damijan.fiser@eca.europa.eu Tālr.: (+352) 4398 45 510 / Mob. tālr.: (+352) 621 552 224